

Oglašavaju i predstavljaju se na tomu
obitčenog dnešnja 11 po dogovoru.

Novi za predstavljanje, spomeni iz
jedne do nepristupačnosti ili pod
slicom pod. Stroševicem u Šibeniku
za administrativnu luku u Puli.

Kad narodne velje jedne ne
znači ihne prekočiti i neželiti
podne predstavljanja.

Težko je vremena ne prijeti
u jeri odgovarajući i
otvorenim planom, no koli se
je podne predstavljanja, ali se to
već učinilo. (Kontinuitet).

Gospodarski rednik, broj. 87700.

Vrijeme isteka kraj 31.

Stroševic predstavnik i župan Josip J. Radulović. — U mjestu Nekatne Leginje i dr. "Beg Mirko". — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Credere, br. 1, II, 11).

† Ante Tentor.

Danas predajemo materi zemlji, ovoje
u Puli, Antunu Tentoru, što je tek na
vratio pedeset godina života.

Umro je utork 9. augusta t. god. u 7
satih večer, u naručju vjerne supruge i do
broga tista, dugo njegovom pravom kršćan
skom ljubavi u obitelji gospoje Terezije
udove Dejakove, koja je rod udovici Tent
torovoj u ulici sv. Tome tih stolne crkve
u Puli.

Po gradjansku govoreći, umro je skrban
otac, dobar suprug, pošten sudac, po cesti
od nekoliko godina pokrajinski savjetnik
pri okružnom судu u Rovinju.

Po hrvatsku govoreći, poohr hrvatska
zemlja spomenutih vrlina, nestalo nam je
žarkog rodoljuba i pisatelja, koji se je
ubrajao među bolje hrvatske naše knji
zevnike.

Ante Tentor radio se je u gradu
Cresu 12. siječnja 1860. od oca Male i
majke Antonije rođenje Santulin.

Ujak, majsin brat, svećenik tada u Krku;
da ga je u latinske škole na Rici i tamo
je mladić dobro položio izpit zrelosti. Za
kone se je učio u Zagrebu, Gracu i Beču.
Bio je svoj dan sucem (pristavom) u Se
žani, pak u Lošinju, pak u Puli. Ovdje je
godine 1893. vjenčao Carlottu Cocianic
starinom Kocijančić, kojoj su roditelji iz
Goričkoga. Od srca nije imao poroda, nego
jednog sinčića, sada gimnazijala.

Kako rekonsmo, mi Hrvati žalimo za po
kojnikom dvostruko, jer je bio ne samo
pravi čovjek, nego i vrstan književnik. Pi
šao je raznih stvari, sve prema životu
našega naroda. Jos za mladu, kao visoko
školac u Zagrebu, pokušao se je opisima
iz svoga rođnog kraja, otkle su mu pred
ocima lebdile slike siračstva cresačkog
„kopata“ i negdašnje sile mletačkih vla
stela. Pak dalje od toga opisivao je zgodne
naroda i sa Krša, i sa zapadne strane
Istre, pa čak iz Bosne. Na ovo dvoje od

nove je njegove pripovjedke akoro roman „Ljubav na prevaru“ i „Beg Mirko“.

Nas Tentor nije bio, hoće li u njego
vojno pripovjedaju sve bili vezano bač
onako na tešno i ostro, kako bi htjeli to
bože pravi umjetnici na knjizi. On je prip
ovjedao latinito, bez ukrase, onako, kako
je u narodu, pak je svagdje našao kraj
s krajem i svagdje si titlajući njegova djela
vidio pravu dušu čovjeka Hrvata, zamje
ljena u krepoli i u pogreške svoga naroda.

Ocenjujući Tentorov književni rad pred
same dve godine, ovako je netko napisao:

„Kako je Tentor bio na jedno vrijeme
umukao, a prije nekoliko godina ovako
nuglo opeta stao raditi, znak je, da su je
u njemu ponovno probudile literarne klice,
koje još nisu sve izdale. Tentor je na
putu da nam u ovećoj kakvoj stvari, možda
u romansu, poda podpušči i cijelovitu sa
vremenom sliku narodnog života svoga kraja.
Što nam je dosad u sad manjim, sad ve
ćim fragmentima podavao“.

Ta se nuda žalbože nije izpunila! Nu
sto je naš Ante Tentor ostavio književ
nog rada, bili da izvrstan kažiput pojemu
mladjenicu, da podje njegovim tragom i da
popuni, tega Tentor nije tegnuo dovršiti.

Dobrom pokojniku, rodoljubu i književ
niku budi ovaj spomen od naše strane,
da hrvatski narod ne zaboravi na vrednog
sina cresačkih kopača!

Neumjestačna zabrana.

Slovensko radničko društvo „Narodna
delavska organizacija“ u Trstu spremla se
već dulje vremena za izlet svojih članova
u Pulu. Taj se je izlet imao prvično
mladjenicu, da podje njegovim tragom i da
izlet učini za osam dana prije t. j.
za 7. o. mj. U tu vruhu najmiljen je ve
liko parobrod „Argentina“ parobroder
skog društva Austro-amerikana za sniženu
cijenu od 2.250 K.

Društveni odbor prihvatio je političkoj
Mi znamo da je u stvarih slavenskoga
jezika u crkvi bilo pripušteno u audienciju
k svetom ocu papu razni ljudi iz Istre i
u obče Primorja, među njimi i kojekakvih
pričepenaca, sve protivnika slavenskoga
bogoslužnoga jezika — dočim evo nebijahu
pripušteni zakoniti predstavnici hrvatskoga
naroda Istre, prijatelji slavenske službe
Bože.“

Državni tajnik Njegove Svetosti oca pape
rekao je nasilim, da je pitanje o uporabi
slavenskoga jezika jur končno rješeno;
sv. otac papa tako rečao njim je da ta
pitanje još nije končno rješeno.

Spomenica, kuko je razvidno iz rečenoga,
bila je izričena i sv. ocu papu, i držav
nomu lejnku, i raznim drugim atozerni
kom, te poslana našim biskupom. Ko je
nije mogao razumjeti iz hrvatskoga izvo
nika, mogao ju je razumjeti iz talijanskoga
prevoda.

Sadržaj izvještaja naših predstavnika o
svojih doživljajima u Rimu nek sudi na
narod i njegovi pojedinci.

Samo dvoje hoćemo da iztaknemo.

oblasti u Puli, tada kuni prirediti rečenog
dana izlet u Puli. Dne 1. o. mj. doznao
je odbor, iz Pule, da je rečena oblast iz
dala svoju prislužu za izlet ustanoviv ne
koje ulice, kojim bi se bio ihao obvod
izletnika u Puli kretati. Istoga dana pod
pisao je odbor ugovor sa vlasnicima pa
roboda.

Agitacija u Trstu i okolicu za taj izlet
bijaje veoma živahnja i zajimanja našega
občinstva toliko, da je odbor već tri dana
prije imao poklone sve predviđene troškove.

U Puli, a druge strane, gdje postoji, kako
je poznato, podružnica te radničke orga
nizacije, činili su narodni krovovi najob
zirnije pripreme za dostojan doček i za
ugodan boravak slovenske braće iz Trsta.
Ovdje je izposlovana od zapovjedničta
ratnog arsenala dozvola za posjet znamenitijih
mjesta i predmeta u samom arsenalu —
po izletnicima — i stavljenia bila izletni
cima na porabu dva ratna parobroda
za posjet ratne luke.

Osim toga, dao je odbor puliske podruž
nice tiskati za trčanske izletnike posebni
putokaz grada Pule.

Kako je razvidno iz navedenoga učinjeno
je sve koli od strane matice organizacije
u Trstu, toli od strane njezine podružnice
u Puli, te od strane političke oblasti i od
zapovjedničta ratne luke u Puli, da taj
izlet učini za vlasnicima oblasti čestno
zat izletnike, i za sav naš narod na Pul
stini i na veliku korist same organizacije
iz zemlje.

Ali nije imalo da bude tako!

„Dne 5. ov. mj., dakle samu dva dana
prije izleta, dobije odbor „Nar. delavske
organizacije“ u Trstu odluku e. k. političke
oblasti u Puli, da je namjeravan izlet sa
zbranjeno.“

„Svaku si moža lako sam predstaviti
polozaj odbora matice u Trstu i onoga
podružnice u Puli, u koj ih je ta zabrana
postavila. Taj se je nemili, neочекivani i
ničim opravdani glas odmah proširio Tr
stom, al ga je odbor matice nastojao za
baksirati u nad, da će mu poti jušte zo
rukom tu zabranu dignuti.“

Odgovora na spomenicu predstavnici
Hrvata Istre nisu dobili — nit posredno
nit neposredno.

Odgovora, koliko je poznato, nisu dobili
ni člananci Pazinskoga, Pićanskoga i
Kršanskoga dekanata, a nit dekani sami.

„Bišvi trčansko-koparski biskup, toli hrv
ašeni Dr. Nagl, isao je čak i dalje. Zabranjeno
je njegove obrede, koji bijahu prije u porabi
došli.“

„To se vidi medju ostalimi takodjer iz jedne
spomenice što su ju hrvatski i slovenski
dekanii trčansko-koparske biskupije poslali
mjeseca septembra 1904. tada njihovomu
biskupu, i koju ovdu donosimo doslovno,
opakom, da smo preveli na hrvatski njeko
latinske izreke, da to razumiju i oni naši
koji latinski neznavu.“

„Presvetili i Predstavnici Gospodine
Biskupe!“

Jedna od prvih dužnosti dekaninskih je,
da se poslušimo riečima Simuna Aichnera:

„izlazi svakog četvrtka
i podne.“

„Natiskani dopis se ne vratio,
ne podpisivan na tiskavu, a
nepraktičan se primješao.
Preplažata se poštarnicom stoj
18 K u obz. 11 K za seljaka, na godinu
8 K za seljaka, na godinu
11 K — odn. K 250 na
pol godine.“

„Ivan carevine vila poštarnica
Plaža i utjelje, se u Puli.“

„Pojedini broj, koji to je, ne
stoji za bio koli, u Puli, toli
izvan iste.
Ureditoči i uprava nalazi se
u Tiskari Legion i dr. prie
J. Kimpotić i dr. (Via Giulia
br. 1), kamonačka se osavljaju
svo pisma i predplate.“

U Trstu učinjeni su od strane predsjed
ničeve organizacije svi mogući koraci kod
najmenstvo, a u Puli zauvelo se živo
predsjedničtvu podružnice i naš državni
zastupnik Dr. Leginja kod političke oblasti
i kod zapovjedničta ratne luke, da se
zlosrelna zabrana digne. Svi ti koraci ostale
bezuspješni! Visoka gospoda u Puli, oso
bito ona ratna mornarica ostale nepomične
kod svoje odluke.

Ta je zabrana političke oblasti, odnosno
visokih vojničkih krugova, iznenadila, osup
nula i silno ogorčila naše občinstvo. Nitko
bi se nezna protučioči kako je moglo do
nje doći posto bješo već prije dozvola za
izlet koli od strane političke oblasti; toli
od strane zapovjedničta ratne luke dana
— i to nakon tolikih i laskovih troškova.“

Znalo se je, da je talijanski zakutni li
stic u Puli stao pisati i hukati proti iz
letu dim je zanj doznao; znalo se je na
dalje, da su nekoja talijanska gospoda u
Puli imala dogovor o tom kako bi taj izlet
prepričala, da su se u tu svrhu utkli
k gradskom načelniku; znalo se je, da je
onaj posredovo i kod upravitelja poli
tičke oblasti i kod zapovjednika ratne luke
i da se je grozio reakcijom od strane Ta
lijana, ali tko bi bio mogao ni u suu po
misli, da će se ni politička ni vojnička
oblast na te petljanije puliske kamore
osvrtati? Pa ipak se osvrnuše — i nakon
izdane dozvole!

Čovjeku mora da stane pamet kad po
misli, da se u svojoj kudi, za svoj novac
nemože mirno i nedužno zabavljati i kre
tati. Pa ipak se pomici, da je slobodno
kad nas tujim državljanim, napose onim
iz Italije, primjerice iz Milana, Padove,
Mijetaka i t. d. godimice družvene izlete
praviti u Trst i u razna istarska Italijans
ka gnjezda, a da je to nama, austrijskim
državljanim u austrijski ili susjedni grad
zabranjene, tada se mora zbiju čovjek
čudom zapitati: jesmo li mi jošte u kul
turnoj, pravno-uredenoj državi ili ne?

Talijanski izletnici iz kraljevine nedoznate
k našu radi pouke, već ili radi političkih
demonstracija, kako to najbolje znaju dr

„do omnibus rebus gravitoribus episcopum
certiori reddere“ („obavijestiti biskupa o
svim tezim stvarim“). Pokrajinski crkveni
sabor u Beču g. 1858. nazvao je dekane
„čim“ i „usim“ Biskupovim; a takvim
naslovima udostojala so Vaša Presvjetlost
počastiti podpisnje dekane prigodom svoga
ustoljčenja, koja se obavilo u stolnoj crkvi
sv. Jurja dne 31. augusta 1902. „Salve...
Decani, qui in vasta dioceſi occuli et manus
eſt Episcopi!“ („Zdravstvujte... dekan,
koji ste u prostranoj biskupiji oči i ruke
biskupove“).

Olanjanju se na gornje rieke, smatraju
se podpisani u savioši obvezanim, da upo
zore Vaša Presvjetlost, ujedno sa podpisom,
nim župnicima na jednu okolnost, koja u
velike preti, da uzevju i uzemljeno pučanstvo ne
samto ova naše Biskupije već i ciele Istru.
(Sledi.)

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Mojem rođaku Mario Stvaru, a moguća svje dozvola.“

Glavni rednik Josip J. Radulović. — U mjestu Nekatne Leginje i dr. "Beg Mirko". — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Credere, br. 1, II, 11).

Zavne oblasti u Trstu, pa im niti izlet nebrani, dočim se predstavi našemu radniku, da se jednog na godinu, za svog novca nakon težke rada odmori, pozabavi i u kojedemu podučju!

Nepojmljiv je da li ta dvostruku mjeru prema vlastitim podatku i premje tudićincu, koji dolazi u naše strane, da buni, izazivajući demonstrira a najviše spijunire.

Protiv zabrani poduzete su dakle sve zakonom dopuštene mjeru; podneseo je i utok na c. k. namještajstvu, ali to nije ništa pomoglo.

Sad se pita što će na sve to „Narodna delavaca organizacija“ u Trstu, koja gubi tom zabranom silno na ugledu i trpi veliku novčanu štetu.

Ona je danas najveća organizacija te vrsti u Primorju te si je znala zbog svoje agilnosti i radinosti steti najveći ugled u narodu i poštovanje među tudićincima. U kratko doba svoga obstanka proširila je svoj djelokrug u toliko, da ima već sada svoje područnike u Puli, Gojici, Ljubljani i u drugim većim slovenskim mjestima.

Nu kao mlado i radino društvo treba za podporu i za zaštitu svojih članova znatnih novčanih sredstava.

Odbor organizacije računa je sa sigurnošću na znatnu novčanu korist od namjeravanog izleta. A mjesto toga, sramota i gubitak! Nija bo sala za jedno mlado radničko društvo baciti u more 2.250 K za parobrod dočim je za priprave izdalo okolo 600 K a njegova područnica u Puli u istu svrhu okolo 500 K. U Puli naručeno bijaše par dana prije izleta objeda za hiljadu osoba u raznih gostionicama.

Konsumna zadružna delavske organizacije u Trstu nabavila je za više stotina kruna hrane i pića za dan izleta na parobrodu. Tko da sada sve to podmiri? Koji će za to dati odstetu organizaciji, njezinoj podružnici, konsumnoj zadruži, gostionicama itd.

Dodajmo tomu, da je „Narodna delavska organizacija“ sa stalnošću, po pripremama i odzivu občinstva računala na čisti dobitak od izleta na 2-3000 K, pak čemo tako proračunati gubitak i štetu uslijed nerazborite i ničim opravdane zabrane.

Zaslugu za izposlovane zabranu izleta u Pulu pripisati će se staloju puljska kamora sama sebi. Nu dočim nije tako. Kamora je svojim barbarskim izgređima i izazivanjem mogla dati vojničkim krugovom, povod, da li bolje recimo izliku, da oni uz mogući zahtjevati i izposlovati zabranu izleta, ali ništa više. Da je bilo političkoj oblasti ponajprije vojničkim krugovima na tom stato, da dodju u Pulu slovenski izletnici, sva puljska kamora mogla se je na glavu postaviti i nista ne bi bila opravila. Kamora se može dakle samo time tješiti, što je vojničkim krugovima pružila izliku, da su mogli zabranu izposlovati.

Zabranu je dakle uslijedila jedino na zahtjev vojničkih krugova, koji drže da su oni kadri obustaviti iste državno temeljne zakone. Naši radnički krugovi u Trstu i u Puli imaju dakle da se zahvale jedino vlastim vojničkim krugovom, koji im neprimište jedan dan odmora, zabave i pouke.

Alli svako želi nedolazi uvjet na štetu. Ni ona zabrana nesmisle proći tako a da se ne biemo odatle bar nečemu naučili. Odath moraju crpiti novo osvjeđenje oni naši narodni krugovi, koji ga jošte neimaju da je kod nas u Istri i talljanskim kamorom svaki izmirenje i svako sporazujenje absolutno nemoguće. Talljani i istre — u tom su svj. složni i svj. jednaki — hode našu narodnu smrt — i ništa drugo. Na ultima imaju dodusu nekoj med' i slador — ali srca su im puna otrova i žuci.

Daljnji podatak imaju odatle crpiti isti oni naši krugovi, da se od vojničkih krugova, ni monarhich ni koprivnich nemam' mo' nečemu nadati. Oni će našu rabiti i zlorabit proti našu i državnu neprijateljima i u buduću, kdo što su to i to seda čili, alli naša pomoći neće nikada. Oni na-

vorze i preziru kano i Talljane — možda kužne bolesti. Te potepule i gnijuse neka još i više — jer znaju, da smo do sada robki ljubili batinu, kojom su po našu udarali. Nastojmo, dakle, da nebude više u buduće tako!

Pogled po Primorju

Puljsko-rovinjski kotar:

Javna skupština. Narodna radnička organizacija priređuje večeras u vrtu Narodnog Doma u 7½ sati veliku javnu skupštinu, na kojoj će prosvjedovati proti zabrani izleta braće Slovenaca iz Trsta i proti našoj i bruturi Talljanske fukare.

Na skupštinu dodiće iz Trsta Josip Mandić, predsjednik Narodne delavske organizacije u Trstu.

Pozivljemo svu braću Slavene, da dodiju svi na skupštinu.

Braćo! večeras u 7½ sati svi u vrtu Narodnog Doma!

Zabranjen izlet. Dva dana prije izleta braće Slovenaca iz Trsta u Pulu, zabranila je politička oblast u Puli taj izlet.

Na grožnje par zelenjala talljanskih odvjetnika, kand. i zemalj. zast. Albanese na čelu posutija je politička oblast i zabranila izlet. Smješno je kod toga najviše to, da politička oblast svrhuje krvnjku te zbrane na vojničku oblast u Puli, odnosno na admiralu Rippera. Ako je to istina, onda je to vrlo značajno sa strane vojničke oblasti odnosno podadmovala Rippera. Hrvatima i uobiće Slavenima, koji su uz poklju „Zivil Austria“ uvek se borili proti onima koji viđu: „doli Austria“, a „Zivila Italija“ i druge irske povlike, — onim Slavenima, koji su pred četiri godine počeli u občini izbjegli pretili ratne morarice bore se proti kamori i talljanskoj irske izlazeći svoje prsi ne za sebe nego za Austriju, navukav su se sa odujim i naziv leccapattini, — tim Slavenima, da ne spominjemo drugo, iz zahvalnosti te iste vojničke oblasti, odnosno podadmir. Rippere, brane nojvijernijim i zato najboljim državljanima posjet jedine svoje ratne luke i svoju braću u njoj. Na tu izdajničku rabotu ne smožemo drugih riedi, da li do bolje recemo izliku, da oni uz mogući zahtjevati i izposlovati zabranu izleta, ali ništa više. Da je bilo političkoj oblasti ponajprije vojničkim krugovima na tom stato, da dodju u Pulu slovenski izletnici, sva puljska kamora mogla se je na glavu postaviti i nista ne bi bila opravila. Kamora se može dakle samo time tješiti, što je vojničkim krugovima pružila izliku, da su mogli zabranu izposlovati.

Zabranu je dakle uslijedila jedino na zahtjev vojničkih krugova, koji drže da su oni kadri obustaviti iste državno temeljne zakone. Naši radnički krugovi u Trstu i u Puli imaju dakle da se zahvale jedino vlastim vojničkim krugovom, koji im neprimište jedan dan odmora, zabave i pouke.

Alli svako želi nedolazi uvjet na štetu. Ni ona zabrana nesmisle proći tako a da se ne biemo odatle bar nečemu naučili. Odath moraju crpiti novo osvjeđenje oni naši narodni krugovi, koji ga jošte neimaju da je kod nas u Istri i talljanskim kamorom svaki izmirenje i svako sporazujenje absolutno nemoguće. Talljani i istre — u tom su svj. složni i svj. jednaki — hode našu narodnu smrt — i ništa drugo. Na ultima imaju dodusu nekoj med' i slador — ali srca su im puna otrova i žuci.

Daljnji podatak imaju odatle crpiti isti oni naši krugovi, da se od vojničkih krugova, ni monarhich ni koprivnich nemam' mo' nečemu nadati. Oni će našu rabiti i zlorabit proti našu i državnu neprijateljima i u buduću, kdo što su to i to seda čili, alli naša pomoći neće nikada. Oni na-

kužne bolesti. Te potepule i gnijuse neka i nisi ljudi nemilosrdno kamenuju, da ih drugi put prodje volja podi. nepastovati naše djevojke. Ti signorotti neka ostave svoje blato u gradu, gdje su ga dobili i u tom blatu neću gnijusu u gradu!

Obće pravilo neka nam bude: kad Talljani hoće da nas nepastuju u grad, tada mi moramo odratiti i mi jednako mjeđu, da mi Talljane ne pastaju u naša sela! Talljani hoće tako a mi Hrvati ovako!

Izlet Pula-Pazin. Prigodom sleti u Sokolskih vježba sokolske župe Vitezci u Pazinu, priređuje ovdješnji I. istra. Sokol u Puli na Velu Gospoju dne 15. tek. mjesec iz Pule u ponedjeljak 16. t. m. u 8. sati u jutro, a povratak iz Pazina isti dan u večer. Vozna cijena tamо i natrag K 240. Upozorujemo sve naše na taj izlet i preporučamo da se podje mnogo brojno na lijevu sokolsku slavu, jer ne prijaviti li se do petka dovoljan broj izletnika, ne može se uvesti posebnog vlaka. Karte mogu se kupiti u Sokolu i u tiskari Legionja i dr. Program o toj slavi donamo na drugom mjestu.

Posljedice zabrane izleta. Kad su Talljani doznali, da je politička oblast a po prikrpanju ove vojničke oblasti zabranila izlet braće Slovenaca iz Trsta u Pulu, oni da ne pobijenile od radosti i veselja. Već u petak na večer razblje se slavničicom punom tinte veliko i skupo steklo na kavani „Narodni Dom“. Kad su naši izrađeni poglavnjaci u subotu na večer izlazili na ulicu dočekali ih je tu rulja talljanaša i navaila sa bodežima, bokserima i toljagama. Dok je policija rastjerivala naše, dotle su Talljani u grupama napadali pojedine od naših, tako te su jednog našeg boksera i štopovima izmrovarili na mrtvo ime, te se u bolnici bori sa smrću. Gnusni „Giornaleto“ pjeva hvalo, spjeve svojoj fukari nad tim barbarskim činom, dobitnjim same Talljana. Mi smo već davno upozorili policiju gdje ima tražiti vrelo svakom nerudu i nasilju, ali bavada; „Giornaleto“ nije prestat u hukati svoju fukaru, dok nije postigao svoj cilj, kog je žrtva je život jednog mladog Hrvata. Talljanske pak novine sve bezobrazno pišu, da su ti napadaji uzsljedili na provokacije Hrvata, dok naprotiv vi ti napadaji su sledili na talljanski način iz busišta. Talljani oskoljeni protekcionim oblasti, drugi dan, u nedjelju čio dan, obilazili su gradiće, u jakim grupama i napadali pojedine žrtve, niti bokserima i štopovima — i nikom ništa. Među tom talljan. fukarom opazimo tog dana više individua skroz stranih i obličja spremnih na svaki zločin. Misljimo u prvi mah, da su to zločinci pogledi na kazionice, dok nam ne rasutući jedan prijatelj, da su Talljani naruciči te delinvente u Galežanu, među najnižom i najpokvarenijom masom, ispremnom za artičok ubili oca i mater. Policija nekoje zatvorile, ali na močnu intervenciju kamorice Franka (respekt!) — pustila talljansku fukaru iz zatvora, da ipak učinjajuši napadaju Hrvate. I tako dalje, tako dalje!

Nastina pak preporučamo, da se organizujemo drugi put.

Izlet Talljana. Javljamo da ovdješnji Talljani od societeta ginnastica, vodje onih koji su navajivali na „Hrvate“ u Puli, priređuju se svojim ciklistima i podistima u nedjelju dne 14. t. m. Izlet u svojoj uniformi i talljanskim znakovima preko Marčane i Kričine i drugih sela. Upozorujemo naše u Alturi, Mardani, Kričel i drugim sellima na taj izlet.

Ovi Talljani groze se našima u Puli, i izazivaju, da stava na prvu sokolsku znaku, da ih mogu istaći.

Potpore pravila pjevaju, državu, Crnu, namještajstvo u Trstu potvrdilo je preporučila novoga društva pod naslovom: „Hr-

va

sjeć

u

Iz Kraljevskog uredu. Juče, dne 10. kolovoza na vretero ranu u zoru umro je ovđe žarki rodoljub Ivan Mežulić. Ostatke rasutanu obitelj, te joj za taj nemački dočaravši, putnik izražavamo naše najskrivenije saudeće, a počojniku bila leka hrvatska gruda, kojoj je ostao vjeran do hladnog groba!

Iz Kraljevskog uredu. Iz Kraljevskog uredu, dne 19. t. m. od 10 sati do podne obdržavaju javna država za odanje gradnje nove školske zgrade u Mallim Vareški kod Kraljeve. Cijena je, prema proračunu, na K. 35.500, te dolični epis i načrt mogu se pregledati kod upravnog občinskog vijeća u Krnici.

Lošinjski kotar:

Iz Cresa. Jednom sam Vam bio objećao javiti nešto, o našem „blage“ uspomene lučkom nastojniku Zacevici, koji se bliži poleg Vukovićevog predloga, o namještaju talijana u hrvatska mješta, prešlo u istom svijetu u Split. Dakako hrvatski mu teče ka voda! Ta potvrdo je, da je ovđe hrvatski kao kineski jezik isbjegavao. Rado bismo ga htjeli vidjeti u Splitu, kakvu će onde igrali ulogu kameleona! Njegovi sinovi „puro sangue“ col Dante al petto (con tee per te) iskazivali se kao poznati mangla croati, ali samo to je zašto, da su uza sve to ostali mrtavi kao vješti. Čujemo, da će, kad budu ih svedeni, tati u Split u pohode, sa tužnim Danteom del petto in saccoccia, perché col petto non si scherza. Preporučamo ga braći Splitčanima.

Spomenuta bljaje u „Omnibus“ glosnost našeg kot. veterana Marocchino. Čini nam se, da neće biti z gorega da ga i mi nećemo stovaničiti čitateljima predstavimo.

O revnosti njegovoj nećemo da sudimo, jer nismo pozvani, samo ćemo spomenuti sferu, koja je imao na žiteljima selu Dragozetići, koji su mu bili protestirali sve druge, niti učili, a još uvijek zamjeraju, — što da po Vladu. Zabranjeni list — no vladin je, činovnik može stvoriti maleni ex lex — „L'Asino“ di Roma. Nama se, pak, čini sascha neumjerna zamjera, jer po naslovu sudeći, ja životinja spada u njegovu struku. Stručno, naobražen čovjek mora sve da čita, što spada u njegov djelokrug. Bljaja zlobnih li jezik. Govori se nasuprot — što mu osobito u zasligu ide, da se u politiku ne mijeda. On se da pripodom izleta iz Lošinja u Cres na Držbinu skupštinu, kako se govori, ovako izrežio: „quei.... de nei non si amontri a Osse“.

Poznato je, pak, kako su bile žice preko putne metnine između Istra i Cresa, samo da si u tmini razbiju glave. Sva je strela, da su Nerezinci bili oprezni te izbjegli zamjama i eventualnim nesrećama.

Ovakvih „likjeka“, koje zlobni jezici govore, imademo jošte.

Dne 2. o. m. oko 7 s. na večer dogodila se ovđe učasna nešreća. Ne se kobno večeri spuštao u more, trabakul „Istria“ sa skvare proti Chiole. Kako je nespretno bio brod namijenjen to se nije htio mitsati, da ga po makru, podeli ga arganom potekli na stran, pri tom se na jednom maknu prema moru. Argan podesio, funkcionišao, učeta se zaplošte, te brod cijeli argan izguli i bacio daleko, koji zahvatiti bijedog VII. ginnastika paleoliticku ginnastiku Ante Rigovića, tako nesrećno, da mu bili jedno oko, prebijše nosnu kost i stuce sve odne kosti. Ogrnjavača sva u krv, odnesuo kud zlostolni roditeljima, a odatle u bolnicu u Puli, gdje je u nedjelju blego u Gospodinu uštenio, opšikavan od svjih zbrojnjih.

Nastavak u prilogu.

akon odslugu Gabrielečićeva pravateljem eumenista, gdje je uveo red, uključio narodno-tne agitacije, osobito one napere proti talijanima.

Talijan po rod i odgoju prava savršeno njemacki i slovenski jezik. Nikakva slovenska agitacija nije mogla preprečiti njegovo imenovanje. — Završuje ovom laži:

„Čekajući nogom biskupa na poziciju nećemo da se neizmeknemo da pređe Castelijev površi, tako da nekog niza biskupsku stolicu k pjesnim najstarijim predajam potkujući narodnost ogromne većine biskupije.“

Tako piše o novom katoličkom biskupu spomenuti framanski listić. U ostalom Piccolovič slavospjevi novom biskupu ne smeduju nas nimalo, jer ako je novi biskup u istini onakav, kakova ga želi imati jedan bezvjezni i protuverzni list, tada ćemo brzo i lako obratunuti i njime. Čekamo ga dakle na površ!

Vježbanje u pucanju na austrijskim artiljerijim školama. Austrijsko ministarstvo za narodnu obranu izradilo je upute, kako će se djeći prednjih škola vježbati u pucanju. Obuka u pucanju potekće četvrtine godine u listopadu i trajati do kraja svibnja. Za nauku o pucanju i ustrojstvu oružja određena je subota po podne (2 sata). Nauke se dijele na teoretski i praktični dio.

Glas i uzdas, pjesme od Jakova Tomasicovića (Cetinski Militer) izdale su ovih dana, te se naručuju kod placa na Rieci, via del Ponte N. 1, uz cenu 1 K s poslom. Te pjesme su glas hrvatske rado ljubne duše i uzdas za vjeron, nadom i ljubavi do bolje sreće i slobode hrvatskog naroda. Preporučamo te lijepu pjesmu.

Hrvatske narodne popiseke iz Istre (50), svjetske i crkvene, sabrao i harmonizovao za muški i mješoviti zbor Matko Brajač-Ratač. Pod ovim naslovom izdano je nakladom tiskara Jos. Krmpotića u Puli. I. svezak hrvatskih narodnih popiseke iz Istre. Ovaj I. svezak sadržaje 38 svjetskih i 12 crkvenih narodnih pjesama. Ova knjiga je prvo glazbeno izdanje u Istri na hrvatskom jeziku, te u njoj imade možda najstarija slavenka glazba. Vrednost njezina je tim veća, što je gosp. Brajč uspijelo, da točno i vjerno prenese narodni pjev u note, što i nevjerojatno u glazbi, odmah zapazi čim začuje prve zvukove tih popisevaka na glazbali. S druge strane probroba je autor najinteresantnije popiseke skoro iz svakog mjestu u Istri i taj biser narodnog blaga naznačao je I. svezak. Preporučamo toplo svima ovu krasnu zbirku parodnih popisevaka. Knjigu se kupuje u tiskari Josip Krmpotić u Puli za cenu od K 2-40 franka.

Priposlano.*)

Gospodinu
MATU JURIĆIĆ-u
kraju — sarco

PAZIN.

Na Vašu izazovnu klevetu i podlu izmisljotinu uvrštenu u listu „Nata Sloga“ d. 21. jula broj 29, hilan ovim, da Vam ne Vaše priposlano poslušam, kako Vi očekujete, slediće

Lz.j.a.v.u:

Prije svega moram opozititi, da cijelo Vaše priposlano, jest zlobna izmisljotina, i kada Vam je dotični pisanje (pošto neverujem, da ste Vi to samu nastavili), nastavlja cijelo priposlano Vama je leđbila pred očima same zavjet, kojom gledate na moj posten i solidan rad i posao, da me okajate pred mojim mnogobrojnimi i poslenimi mušterijama. A jeste li Vi? Neznam!

Na Vaše inaktivite, kojima ste me poslastili, neću upotrebiti stupce „Nata Sloga“ jer bo si to smatrati izpod časti, nego radi istih nekvalificiranih izvara tražiti cu zadovoljstvu na kompetentnom mjestu.

Toliko sam imao, da razjasnim na Vaše priposlano, ne gledajući toliko na Vas, koliko na triznjo misleću javnost.

Na Vaše inaktivite, kojima ste me poslastili, neću upotrebiti stupce „Nata Sloga“, nego mišlite, da sam ga ja poješ?

Iako dalje:

Nije istina da sam ja zlonamjerno uzeo taj omot, kako Vi tvrdite, od sluge uzor gospodarstva Josipa Gjelčića, da kritiziram Vas i Vašu radnju, ved nauproti istina je, da sam vidio taj omot na vježbi, koji je stajao pred mojima vratinama, te mislio, da je taj omot roba za redenoga služba, koji je moj višegodišnji klijent i sa kojim sam u svjeti takodjer i na otvoreni račun. Zapitao sam ga Šta je omot? A on odmah, priravno odgovori: „To su gači za Buretača i ako nevjerujete slobodno pogledajte“. Nezaviz mi niti kod koga su načinjeni izjaviv, ujedno da će mi najbrže biti prekratki, te da ih je načinio krajac Jurčić.

Pošto je tako gospodin Buretić moj višegodišnji klijent, to svakako da imam i njegovu mjeru, to sam onda uzeo metar prešnjevo, a tom sam prigodoti opazio jednu malepu pogrešku, te sam na istu upozorio jednog mog radnika, koji je prije bio kod Vas kao naučnički punih 5 godina rekav mu: „Vidite kako vi radite kad gospodara niste, a gospodar pri tome nema nikakve krivnje“. To je tako služilo više za moja radnike nego li za drugo, te sam im još napose naglasio da paze osobito na klijentelu.

Ako ste Vi bili time uvrijedjeni i među zato pozvali na sud, a ste se valjde bojali 8.491. po kome sam bio tužen, to ste kao licić u vili se i tužbu povukli. Šta Vi pak tvrdite, da sam ja izprosio oproštenje po dvojici grijetača, to ne stoji; već su dolična gospoda kao moji toli Vali prijatelji, nastojali da stvar mirnijim putem rješi, a Vi ste njim zadali postenu rješ, dapade i ruku pružili, da je stvar već svršena.

Cudno! Koliko držite do Vašeg značaja? Šta Vi navadjate u Vašem pripisanim da sam ja više puta pregledavao Vas po sru! Valjda mislite radnju? To je pudla laž i izmišljotina. Nego Vi možda mislite onaj put, kud sam bio pozvan, kao za prizreni sudbeni vještak, na ovaj c. k. kolurski Sud, radi odjele što sam ga morao konstatirati i pričeniti, i to pod prilogom, kao nevrrednog i ne pristalog, polag narude, za gospodina Josipa Podreka, c. k. porezrog činovnika u Pazinu, a koja razprava je bila dneva 1. VII. 1909. broj 148/9 te sam na istoj morao konstatirati, da se zbilja cijelo odjele pokvariti, a sa dotičnom osudom bili ste prisiljeni da uzmate odjele natrag i na platež dotičnih parnih troškova. Kada ste pak onaj kritičan dan kući došli, niste znali što bi sam od jadu nacinili (i razloga što ste partnicu izgubili) uzeli ste nožice te ciele gače, od dotičnog odjele na komade razrezali, a to je urok jada i zločine, što ju Vi proti meni gojite. Ali samo pazite!... Upozorujem Vas ovime, i to javno, za poslednji put, da se toga klevetanja oklanjate, jerbo batina ima dva kraja.

Što se tiče pak Vašeg mišnjenja o mojoj načinobi, zato Vi niste kompetentni. Moja je savjet čista, te mogu mirne duše uživati, da sam kao izuzeni kroatki radnik, a kasnije, kao samostalan majstor, bio cijenjen i stovan po mojima poslodavcima i mušterijama. A jeste li Vi? Neznam!

Na Vaše inaktivite, kojima ste me poslastili, neću upotrebiti stupce „Nata Sloga“, jer bo si to smatrati izpod časti, nego radi istih nekvalificiranih izvara tražiti cu zadovoljstvu na kompetentnom mjestu.

Toliko sam imao, da razjasnim na Vaše priposlano, ne gledajući toliko na Vas, koliko na triznjo misleću javnost.

Stolim na bijele, 22. srpnja 1910.

Marko Zović,
krajački majstor.

IZLET ZA RIEKU.

Prirodnom tradicionalnoj svetkovine Blagene, Gospod od Tropsa bit će dne 16. avgusta tek god. na Rieku izlet sa udobnjim parabrodom „Daniel Bondi“.

Odlazak iz Pule u 4.30 sati u jutro; odlazak je Rieku u 8 sati večer.

Vozne cijene: tamno i natrag K. 6.— bez rastuke. — Kartice se mogu kupiti u Agenciji Ugar. Hrvat. parabrod. društva u Puli.

Rastužena srca javljamo rodbini, prijateljima i znancima, da nam je jučer u vrijedno, dne 10. kolovoza izdahnuo u Gosподinu, provid u svjetlostima umrlih mu i otac.

Ivan Mezulić pok. Mikula
u dobi od 68 godina.

Sprevor krcas danas u četvrtak u 4 s. po podne iz kuće pokojnikove najprije u crkvu a zatim na mirogoj.

U Premanturi, dne 11. kolovoza 1910.

Razlužena obitelj:
Luca Mezulić rod. Promat, žena.
Ivan i Božo Mezulić, sinovi.
Marija Mihovilović, Veronika Mezulić, kćeri.

TRGOVINA

prekomorske i specerajske robe, dobro upućena, na vrlo dobrom mjestu u Polj, radi obiteljskih okolnosti prodaje uz posebnu cenu.

Ponude pod „Trgovina 37“ na upravu lista.

Pekarna finog peciva
Matej Dekleva
Via Veterani 1.

Obznana.

Ovime dajem na znanje postovanim občinstvu, da sam svoju dosadašnju podružnicu u Via del Ospedale napustio, te da u odselje posluživati postovano občinstvo izravno iz svoje pekarne finog peciva Via Veterani 1.

Preporuča se

Matej Dekleva

Prigodna kupna!

Krasna žepna ura s lancem
samo K 3:50.

Nakupio sam 30.000 komada, radi toga razaslijenu krasnu 36 sati iduću Gloria-srebrni remontoir-sat, svejcarska radnja sa lepo graviranim oklopom i lepim pozlaćenim ili posrebrenim lancem, točno idući samo za K 3:50.

Nadalje nudjam pravi pozlaćeni, 36 s. idući anker remontoir prve vrste svejcarski sat s pozlat. lancem za K 5:—, 8 god. pism. Jamstvo za svaku uru.

Razaslijene pouzeti S. KOHANE izvozna kuća svejcarskih ura KRAKANE br. 136.

Nebrojene priznance i opetovne naručbe. Ako nije po volji vraća se novac.

Nikada više!

neću milionali sapuna otkad radim Bergmanec Steckenpford Lilleumlob sapun (marka Steckenpford) od Bergmann & Co., Tetschen a/Elbo, jer ovaj sapun jedino duva kožu od sunčanih plega i uzdržava ljepe, mekanu i njenu pot.

Komed po 80 para dobiva se u svim likurima a, drogerijama i dućanima parfumerijama.



Krumpir ovogodišnji

najbolje kakvoće ima u svojem skloplju
Podružnica Gospodarske Zveze u Trstu
uz umjerene cene.

POZOR!

Novi vinski zakon
dovira se u
Narodnoj tiskarni
Laginja i drug. - Pula.

Austro-Hrvatske parobrodarske društva
na dionice u Puntu.

Plovitveni red

vrijedi od 1. maja 1910. do oproziva.

Pruga: Rijeka-Punat.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Pestaje	Dol. i Od.	Svaki dan
prije podne				po podne
5.—	odl. V PUNAT		dol. 4.50	
5.15	dol. Krk		dol. 4.85	
5.25	odl. "		dol. 4.95	
6.10	dol. Glavotok		dol. 3.40	
6.15	odl. "		dol. 3.85	
6.45	dol. Malinska		dol. 8.05	
6.55	odl. "		dol. 2.65	
7.40	dol. Omisalj		dol. 2.10	
7.45	odl. "		dol. 2.—	
8.45	dol. RIJEKA		dol. 12.55	
		Uvjeto pristajanje u Starej Baški,		

Pruga: Rijeka-Opatija-Rab-Nerezine.

Utorač Petak	Odl. i Dol.	Pestaje	Dol. i Od.	Svaki dan
prije podne			po podne	
7.20	odl. VRJEEKA		dol. 4.15	
7.55	dol. Opatija		dol. 8.41	
8.—	odl. "		dol. 3.80	
9.20	dol. Belli		dol. 2.10	
9.30	odl. "		dol. 2.—	
10.20	dol. Merag		dol. 1.10	
10.30	odl. "		dol. 1.—	
11.—	odl. Krk		dol. 12.80	
11.10	odl. "		dol. 12.20	
po podne			prije podne	
12.40	dol. Baškanova		dol. 10.50	
1.—	odl. "		dol. 10.40	
3.—	dol. Rab		dol. 8.49	
8.39	odl. "		dol. 8.80	
5.15	dol. Veli Lošinj		dol. 6.45	
6.25	odl. "		dol. 6.85	
5.85	dol. Mali Lošinj		dol. 6.25	
5.45	odl. "		dol. 6.15	
6.30	dol. NEREZINE		dol. 5.80	
		Ravnateljstvo si pridržaje pravo — prema okolnostima — promjene plovitvenog reda.		
		Luka Sv. Marija.		
		Uvjeto pristajanje u Puntu i Loparu.		

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

Poziv na subskripciju.

Ulijed zaključka glavne skupštine dioničara Austro-Hrvatskoga parobrodarskoga društva na 'dionico' u Puntu od 28. ožujka 1910. ravnateljstvo jest sklopilo sa visokom c. k. Vladom u Beču jedan ugovor za plovitvenu službu po Kyvarnu na deset godina uz godišnju subvenciju od K 92.000 — uz uvjet da si društvo smade nahaviti jošter jedan parobrod, za moći udovoljiti obvezama.

Sloga je za tu nabavu potrebno povisiti državne glavnice, te je potpisano ravnateljstvo odlučilo na temelju zaključka glavne skupštine od 15. studenoga 1908. i u smislu §§ 7 i 24 državnih pravila izdati:

II. Emisiјi novih 5000 dionica od K 50 — nominalne vrijednosti, tako da će se nadanja dionička glavnica od K 250.000 — povisiti na K 500.000 —.

Ove će dionice glosati na ime, kako glose i provitno izdane a potpisivanje obaviti će se početkom od 10. srpnja t. g. do 31. kolovoza t. g. u slijedećim uredima i zavodima: u poslovnici društva u Puntu, kod društva za stednu i zajmiove u: Biški, Cresu, Dubašnicu, Vrbniku, Dobrinju, Omišu, Veli Lošinju, Mali Lošinju, Belli, Martinščinu, Nerezine; kod Jadranke Banke u Trstu, Filijalke Jadranke banke u Opatiji, Banke za austrijsko Primorje d.d. u Opatiji, Posuđilnice, zadruga na ograničenje, Volosko, Istarske posuđilnice u Polu, Filijalke Ljubljanske kreditne banke u Trstu, Riječke pučke banke na Rijeci.

Uvjeli potpisivanja jesu slijedeći:

1. Dosedanjim dioničarima podijeljuje se pravo općije, koje pravo mogu vršiti do 31. srpnja t. g. a uživaju pogodnost općije za onoliko dionica, koliko ih do sada posjeduju.

2. Tečaj uz koji se budu izdavale nove dionice druge emisije, jest toli za dioničare kol. za nedioničaro K 50 — po dionici izvlače 5% komati od 1/1. 1910. do dana uplate.

3. Prigodom potpisivanja treba položiti za svaku dionicu K 20 — a ostatak komata 80 dana izglađiti od strane Ravnateljstva.

4. Dioničari druge emisije participiraju na dobitku poslovanja tkuće godine. PUNAT, dne 10. srpnja 1910.

Ravnateljstvo

Austro-Hrvatskoga parobrodarskoga društva
na dionice u Puntu.

POZOR!

Kod Podružnice Gospodarske Zveze iz Ljubljane u Trstu, ulica G. Galatti, br. 14. tiki velike pošte, može se dobiti uz najpovoljnije cijene svakovrstnog i dobrog sumpora dobre engleske modre galice i svakovrstnih umjetnih gnojiva.

Može se dobiti i svakovrstnu drugu robu. Zastupstvo mlina Količevu (Gjuro Rašića).

HRVATSKA TRGOVINA.

Trgovina manufakturne robe i krojački salon Marko Zović - Pazin

Skladište odijela najmodernijeg kroja i suknja, kao i samog suknja za muške i ženske
tvorničke cijene.

Ujedno velike skladište pravih vožtenih svjeća za crkve i prigodne crkvene svečanosti iz zlatnom kolajnom nagradjene dalmatinske tvornice svjeća.

Svakomu je slobodno pogledati i promjeriti robu.

Zašto može Zović za 30% jeftinije prodati Šivači stroj?

Zato jer radi bez agenta!

Osam-godišnja garancija. Konkurenca isključena.

BRZA, TOČNA I SOLIDNA POSLUGA.

KAMEN ZA GRADNJE

iz najboljih kamenoloma okolice (kamenolomi Vareton u dugoj uvali).

MORSKI PJEŠAK.

Sva gradja u svakoj količini dovoža se na hice mjesto uz najpovoljnije cijene. Morski pješak izvaja se i van Pulje.

Skladište i ured u PULI, Via della Valle br. 11. - Telefon br. 21.

Josip Blašković, vlastnik kamenoloma.

NOVO!

HOTEL ELISABETTA

PULA, via Arena br. 1.

Vla-k-vis Arena.

Vlasnik: Frane Barbalić

sasme novovo i moderno uređen, sa lepim i zračnim sobama, opremljenim sasme novim pokućtvom i postoljinom.

Sasme u blizini parobrodarske stanice, postaja tramvaja, blizu kolodvora.

Poslužba brza i točna, cene vrlo umjerenе. Uliča na ulici Arena br. 1 i sa restauracije plazza Ninfa br. 1, vlastništvo istog gospodara.

Preporuča se našem občinstvu uz geslo: SVOJ K SVOMU!

SPLIT - DALMACIJA

Mineralno sumporno jedno kupalište

NAGY i drug

najjači i najljekovitiji sumporni izvor EUROPE, najboljniji na jodu u opće sa jedino obstojećim uspjesima ozdravljenja jer UNIKUM kroz sretno kemično spojenje od sumpora, joda, soli i bromida u izvanrednoj količini. Lječilište za bolesti svake vrste. Lječi se kupanjem, pićem, blatinom, oblozima itd. U 1 litriadržava 81-504 gr. Cijelu godinu otvorenō. Preporučuje se osobito onim, koji su već više lječilišta pohađali bez ili malim uspjehom. Voda nasla, sol i blato opremljena i izvješće daje uprava kupališta.

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda